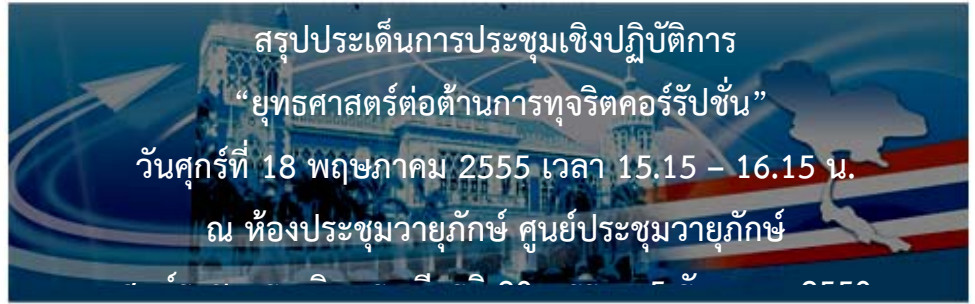

หยุด คอร์รัปชัน

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “ยุทธศาสตร์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน”

ตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของหน่วยงานไทยในการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน

โดย นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

กรมบัญชีกลางเป็นหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เนื่องจากเป็นหน่วยงานดูแลเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง และการจ่ายเงิน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยจะเห็นได้ว่าส่วนมากในการอภิปรายในรัฐสภาจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างกว่า 50% ดังนั้นเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน กรมบัญชีกลางจึงได้มีการสร้างเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์การคลังเพื่อกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและมีประโยชน์ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของการเป็นผู้กำกับดูแลระเบียบ และด้านการปฏิบัติงาน ดังนี้

➤ ด้านการกำกับดูแลระเบียบ (regulator) ได้แก่

1. พัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement System : e-GP)

การพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement System : e-GP) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องมาจากการทุจริตคอร์รัปชันมักเกิดจากคนมาเจอกัน เกิดการฮั้วและสมยอมกัน ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวจึงนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดจ้าง ซึ่งมีข้อดีคือสามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส เกิดการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม โดยในสมัยก่อนเมื่อมีการจัดซื้อจัดจ้างเกิดขึ้น จะมีการส่งข้อมูลไปยังกรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือส่วนราชการต่าง ๆ ก็อาจมีการตั้งป้ายประกาศออกทำให้การทราบข้อมูลไม่แพร่หลาย เป็นเหตุให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้ แต่ถ้าประกาศอยู่ในระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลาง ใครก็สามารถเข้าไปดูข้อมูลได้ทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ ทำให้มีผู้ค้า ผู้รับเหมา มากมายขึ้น อย่างไรก็ตามในส่วนราชการยังมีเรื่องของการจัดเกรดของผู้รับเหมาซึ่งนำมาสู่การทุจริตได้ ในอนาคตกรมบัญชีกลางจะทำเรื่องนี้ด้วย โดยจะมีคณะกรรมการกลางในการ

จัดเกรตผู้รับเหมา เช่น ผู้รับเหมาด้านอาคาร ด้านชลประทาน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้อำนาจการ
จัดเกรตผู้รับเหมาเอง ก็จะช่วยลดเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันอีกทางหนึ่ง

2. พัฒนาระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS)

กรมบัญชีกลางได้มีการพัฒนาระบบ GFMS สำหรับการดำเนินงานปรับปรุงระบบการ
บริหารการเงินการคลังของภาครัฐให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งระบบ GFMS จะแบ่ง
ออกเป็น 5 ระบบงาน ดังนี้

1) ระบบบริหารงบประมาณ เป็นการรับข้อมูลการอนุมัติงบประมาณจากระบบ
BIS ของสำนักงบประมาณ แต่การเปลี่ยนแปลงหรือการจัดสรรเงินจะทำในระบบ GFMS โดยข้อมูลดังกล่าวจะ
เชื่อมโยงกับระบบอื่น ๆ เช่น ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเบิกจ่ายเงิน ระบบบัญชี เป็นต้น

2) ระบบจัดซื้อจัดจ้าง เป็นการบันทึกการจัดซื้อจัดจ้าง โดยระบบจะเชื่อมโยงกับ
ระบบงบประมาณ เพื่อตรวจสอบวงเงินงบประมาณ และเชื่อมโยงกับระบบสินทรัพย์ถาวรกรณีที่เป็นการจัดซื้อ
สินทรัพย์ถาวรมูลค่าตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป

3) ระบบการเงินและบัญชี ประกอบด้วย 5 ระบบย่อย คือ ระบบการเบิกจ่ายเงิน
ระบบการรับและนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบสินทรัพย์ถาวร

4) ระบบบัญชีต้นทุน เป็นระบบที่จะให้ข้อมูลเพื่อการบริหาร โดยหน่วยงานต้อง
กำหนดโครงสร้างภายในหน่วยงานเป็นศูนย์ต้นทุน ศูนย์กำไร งานหลัก งานสนับสนุน และกิจกรรม เพื่อรองรับ
ข้อมูลในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่าย และกำหนดเกณฑ์การปันส่วนต้นทุน เพื่อใช้เป็นหลักในการปันส่วนต้นทุนให้แก่
ผลผลิตที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากส่วนราชการมีบัญชีต้นทุนจะสามารถเข้าไปดูได้ว่ามีการใช้เงินฟุ่มเฟือยหรือไม่
อย่างไร

5) ระบบบริหารบุคคล เป็นระบบที่รับข้อมูลบุคลากรสำหรับข้าราชการพลเรือน
สามัญ โดยรับข้อมูลการเปลี่ยนแปลงข้าราชการ การฝึกอบรม และการปรับโครงสร้างองค์กรจากส่วนราชการ
และรับข้อมูลเงินบัญชีถือจ่ายจากกรมบัญชีกลาง ซึ่งระบบนี้ทำให้สามารถนำไปควบคุมงบประมาณในการ
บริหารบุคคลของส่วนราชการได้

นอกจากนี้ กรมบัญชีกลางได้มีการเชื่อมโยงระหว่างระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย
อิเล็กทรอนิกส์และระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ซึ่งต่อไปจะมีการ
พัฒนาเพื่อคุ้มครองผู้ที่เซ็นสัญญา เช่น ถ้ามีสัญญาในระบบ GFMS เมื่อมีการตรวจรับงานก็จะมีส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบ
เมื่อกรมบัญชีกลางตรวจสอบว่าข้อมูลถูกต้อง ก็จะปลดล็อกและส่งข้อมูลไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย เงินจะถูก
โอนให้กับผู้ขายภายใน 3 วัน โดยเงินจะไม่ผ่านส่วนราชการ ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วขึ้น ลดการร้องเรียน
ที่มักจะเกิดขึ้นในอดีตที่ถูกร้องเรียนว่าวางฎีกาช้า ทำให้ได้รับเงินช้า ระบบนี้จะเป็นการรับประกันว่าจะได้เงิน
ภายใน 3 วันในกรณีที่วงเงินสูงกว่า 2 ล้าน ซึ่งมีข้อดีคือผู้ขายไม่ต้องมาวิ่งเพื่อให้ได้รับเงินเร็วขึ้น ทำให้ช่วยลด
การทุจริตได้อีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตามระบบ การบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ ยังใช้เฉพาะ
ส่วนราชการ ยังไม่ครอบคลุมไปถึงส่วนท้องถิ่น เนื่องจากยังติดขัดเรื่องเทคโนโลยี และความพร้อมของท้องถิ่น

ในการจัดการข้อมูล ซึ่งท้องถิ่นเองก็ยังมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับงบประมาณที่ไม่กระจายไปถึงท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาต่อไป

➤ **ด้านการปฏิบัติการ (operator) ได้แก่**

1. ระบบจ่ายตรงเงินเดือน (e - Payroll) จะดำเนินการโอนเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทนและเงินอื่นที่จ่ายในลักษณะเดียวกับเงินเดือนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของผู้มีสิทธิโดยตรง ซึ่งจะช่วยลดภาระของส่วนราชการ และทำให้ข้าราชการได้รับเงินเดือนได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดอุทกภัยซึ่งเป็นภาวะวิกฤตระบบนี้มีประโยชน์เป็นอย่างมาก ทำให้ส่วนราชการที่เป็นระบบจ่ายตรงเงินเดือนสามารถเบิกเงินเดือนได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอให้ถึงสิ้นเดือน ช่วยแก้ไขความเดือดร้อนได้ทันเวลา ซึ่งหากส่วนราชการจ่ายเงินเดือนเองจะไม่สามารถทำได้

2. ระบบการปฏิบัติงานการขอรับและจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Pension) ระบบการจ่ายตรงเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน (e-pension) โดยส่วนราชการสามารถยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญและเงินอื่นๆ ในลักษณะเดียวกันผ่านทางระบบ Web Application ได้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2552

สำหรับรายละเอียดของ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ประกอบด้วย 2 ระบบหลัก คือ

1. ระบบศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้าง (Electronic Procurement Information Center : EPIC) ซึ่งประกอบด้วย 5 ระบบย่อย คือ

1.1 Registration management Center - ระบบลงทะเบียนประกอบด้วย 3 ระบบงานย่อย ได้แก่ ระบบลงทะเบียนหน่วยจัดซื้อภาครัฐ ระบบลงทะเบียนผู้ค้ากับภาครัฐ และระบบลงทะเบียนผู้สนใจทั่วไป

1.2 Operation System - ระบบปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เช่น การจัดทำเอกสารการประมูล การจัดทำรายชื่อผู้ซื้อ/ซื้อเอกสาร รายชื่อผู้ยื่นข้อเสนอ ผู้ผ่านการพิจารณา ผู้ชนะการเสนอราคา และการบันทึกสาระสำคัญในสัญญา

1.3 Information Disclosure Center - ระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ประกอบด้วย 5 ระบบงานย่อย ได้แก่ ระบบร่าง TOR ระบบประกาศจัดซื้อจัดจ้าง ระบบประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลด้านกฎ/ระเบียบ และบัญชีรายชื่อผู้ทำงาน

1.4 Management Information System - ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ทำหน้าที่กำกับดูแล จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจแก่หน่วยงานจัดซื้อต่าง ๆ ทำให้สามารถเลือกสินค้าและบริการที่มีความคุ้มค่าที่สุดได้

1.5 Help Desk - เป็นระบบจัดการ จัดเก็บ และตอบปัญหาต่าง ๆ ที่มีผู้สอบถามเข้ามาผ่านทางระบบ e-GP โดยสามารถบันทึกรายละเอียดของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ไว้ในระบบเพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลต่อไป

ข้อดีของระบบนี้ คือ เป็นระบบการเปิดเผยข้อมูลทุกอย่าง ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าดูได้ ก่อให้เกิดการตรวจสอบการทำงานภาครัฐ เช่น ถนนเสียหายบางส่วน แต่มีการประกาศจัดซื้อจัดจ้างซ่อมถนนทั้งสาย หรือถนนสร้างเสร็จแล้วแต่ยังมีการประกาศจัดซื้อจัดจ้างอยู่ ดังนั้น อาจมีการทุจริตเกิดขึ้น เมื่อประชาชนเข้าไปดูและเกิดข้อสงสัย ก็จะมีการแจ้งให้มีการตรวจสอบขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้กรมบัญชีกลางยังให้คลังจังหวัดตรวจสอบข้อมูลว่าจังหวัดมีโครงการอะไรบ้าง เช่น ถนนเสียหาย 5 กิโลเมตร แต่ขอทำใหม่ทั้งสาย ซึ่งหากพบสิ่งผิดปกติเหล่านี้ให้นำมารายงาน แล้วจะส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าไปตรวจสอบก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการใช้ประโยชน์จากระบบในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

2. ระบบการประมูลด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction)

เป็นระบบสำหรับการประมูลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านผู้ให้บริการตลาดกลาง ซึ่งกรมบัญชีกลางได้ออกใบอนุญาตให้ตลาดกลางดำเนินการอยู่จำนวนทั้งสิ้น 13 ราย

ทั้งนี้ ระบบ e-GP ระยะที่ 1 ได้ใช้งานแล้วตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2553

ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาต่อยอดจากระยะที่ 1 ซึ่งระบบที่พัฒนาใน e-GP ระยะที่ 2 มีรูปแบบการพัฒนาหลักๆ อยู่ 4 รูปแบบ คือ

1. เป็นการจัดซื้อจัดจ้างที่ครอบคลุมทั้ง 12 วิธี ได้แก่ วิธีตกลงราคา วิธีสอบราคา วิธีประกวดราคา วิธี e-Auction วิธีพิเศษ วิธีกรณีพิเศษ จ้างที่ปรึกษาวิธีตกลง จ้างที่ปรึกษาวิธีคัดเลือก จ้างออกแบบวิธีตกลง จ้างออกแบบวิธีคัดเลือก จ้างออกแบบวิธีคัดเลือกแบบจำกัดข้อกำหนด และจ้างออกแบบวิธีพิเศษ

2. ครอบคลุมทุกขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพ สามารถติดตามการจัดซื้อจัดจ้างได้ทุกขั้นตอน

ระบบ e-GP ในระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาระบบในส่วนของการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ตั้งแต่เริ่มต้นจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างจนถึงการจ่ายเงินตามสัญญา เพื่อลดความผิดพลาดในการดำเนินการตามระเบียบพัสดุ และทำให้รู้ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ต้องเปิดอ่านระเบียบพัสดุในขณะเดียวกัน ผู้บริหารหรือหน่วยงานกลาง สามารถติดตามความคืบหน้าของการจัดซื้อจัดจ้างได้ตลอดเวลา จะทำให้ทราบข้อมูลที่ดำเนินการล่าช้า ก็ และจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

3. การเชื่อมโยงข้อมูล

3.1 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบ e -GP กับระบบ GFMS เป็นการรับ-ส่งข้อมูลระหว่างระบบ e -GP และระบบ GFMS โดยส่วนราชการจะเบิกจ่ายในระบบ GFMS ได้ต้องมีการจัดทำโครงการจัดซื้อจัดจ้างในระบบ e-GP ซึ่งระบบ e-GP จะส่งข้อมูลที่ใช้สำหรับการเบิกจ่ายไปยังระบบ GFMS ให้โดยอัตโนมัติ เป็นการช่วยลดการบันทึกข้อมูลที่ซ้ำซ้อน

3.2 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบ e -GP กับระบบของธนาคาร โดยเป็นการรับ - ส่งข้อมูลระหว่างระบบ e -GP กับระบบของธนาคาร ในส่วนของการค้าประกันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นค้าประกันสัญญา ค้าประกันซอง ค้าประกันผลงาน

3.3 การเชื่อมโยงกับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย เป็นการเชื่อมโยงในส่วนของการรับข้อมูลที่ปรึกษาที่ได้จดทะเบียนกับศูนย์ที่ปรึกษาไทยจากสำนักบริหารหนี้สาธารณะ

4. การดำเนินการบริหารสัญญา

ในระบบ e-GP ระยะที่ 2 จะมีการพัฒนาระบบสำหรับการดำเนินการบริหารสัญญาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่พัสดุ สามารถดำเนินการติดตาม และจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัญญาได้อย่างถูกต้อง โดยหากมีกิจกรรมที่จำเป็นตามที่ระบุกำหนดเกิดขึ้นระบบจะทำการแจ้งเตือน พร้อมทั้งมีโปรแกรมช่วยสร้างเอกสารที่จำเป็นให้แก่ส่วนราชการ เช่น หนังสือแจ้งเข้าทำสัญญา หนังสือแจ้งการเรียกค่าปรับ และหนังสือแจ้งสงวนสิทธิ์ค่าปรับ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตามความก้าวหน้าของสัญญาได้ และในกรณีที่มีความล่าช้าไม่เป็นไปตามสัญญา ผู้บริหารก็สามารถเร่งรัดให้ดำเนินการตามข้อกำหนดต่อไปได้ ทั้งนี้ กระบวนการดำเนินการบริหารสัญญา ประกอบด้วย การดำเนินงานตามสัญญา การส่งมอบงาน การตรวจรับงาน การเบิกจ่ายเงิน การแก้ไขสัญญา การยกเลิกสัญญาการแจ้งส่งมอบงาน และการแจ้งค่าปรับ

นอกจากนี้ในระบบ e-GP ระยะที่ 2 จะมีการระบบจัดเกรดผู้ค้ามาใช้ด้วย โดยการจัดเกรดจะพิจารณาจากข้อมูลที่ประมวลได้จากระบบ e-GP เช่น การส่งมอบที่ตรงเวลา และความถูกต้องของสินค้าหรือบริการที่ส่งมอบ เป็นต้น

ทั้งนี้ ระบบ e-GP ระยะที่ 2 ได้เริ่มใช้งานแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2555

ระยะที่ 3 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความโปร่งใส และเกิดการแข่งขันอย่างแท้จริง รัฐจำเป็นต้องจัดซื้อจัดจ้างได้ในราคายุติธรรม รวมทั้งลดขั้นตอนการเผชิญหรือการพบกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ซื้อให้ได้มากที่สุด ซึ่งการพัฒนา ระบบ e-GP ให้เป็นอิเล็กทรอนิกส์ครบวงจรจะเพิ่มความโปร่งใส และประสิทธิภาพในหน่วยงานภาครัฐให้ทัดเทียมมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยระบบงานดังนี้

1. การพัฒนาระบบ e-Bidding คือการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นเทคนิคเฉพาะ ตลอดจนงานก่อสร้างที่มีความซับซ้อน
2. พัฒนาระบบ e-Market คือ ตลาดกลางรวบรวมสินค้าสินค้าทั่วไป สินค้าที่มีมาตรฐานหรือร้านค้าหรือบริษัทจำนวนมาก เพื่อเป็นสื่อกลางในการซื้อ/ขายสินค้าและบริการภาครัฐ โดยเป็นการติดต่อสื่อสารกันระหว่าง 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้ซื้อ ฝ่ายผู้ค้า และฝ่ายผู้ดูแลตลาด
3. การพัฒนาระบบสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Contact/e-signature) เป็นระบบที่สนับสนุนให้ส่วนราชการและผู้ค้าสามารถทำสัญญาสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะถูกพัฒนาควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัย และระบบลงทะเบียนเพื่อให้สามารถยืนยันตัวตนของผู้ทำธุรกรรมในแต่ละขั้นตอนของการทำจัดซื้อจัดจ้าง

สำหรับระบบ e-GP ระยะที่ 3 ขณะนี้อยู่ระหว่างการประกาศร่าง TOR ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าระบบเทคโนโลยีสามารถช่วยให้กรมบัญชีกลางทำหน้าที่ทั้งสองส่วนคือ ด้านการกำกับดูแลกฎระเบียบ และด้านการปฏิบัติการได้ดี โดยสามารถนำมาบริหารด้านการเงิน และการจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว ช่วยลดขั้นตอน เป็นช่องทางในการตรวจสอบและลดการทุจริตคอร์รัปชันได้เป็นอย่างดี

.....